

FIȘA DISCIPLINEI

11.00 ISTORIA ARHITECTURII – EVUL MEDIU

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Arhitectură și Urbanism
1.3 Departamentul	Arhitectură
1.4 Domeniul de studii	Arhitectură
1.5 Ciclul de studii	Licență + Master integrat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Arhitectură
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria arhitecturii - Evul Mediu	Codul disciplinei	11.00
2.2 Titularul de curs	Conf.dr.habil.arh. Julean Dan-Ionuț – ionut.julean@arch.utcluj.ro		
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect / practică	Nu este cazul		
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1
		2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă		DF
	Opționalitate		DOB

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	0	3.3 Laborator	0	3.3 Proiect	0	3.3 Practică	0
3.4 Număr de ore pe semestru	28	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	0	3.6 Laborator	0	3.6 Proiect	0	3.3 Practică	0
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru studiu individual și evaluare:												
(a) Evaluare												1
(b) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe												16
(c) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren												5
(d) Pregătire seminarilor / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri												0
(e) Tutoriat												0
(f) Alte activități												0
3.8 Total ore studiu individual și evaluare (suma (3.7(a))...3.7(f))								22				
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)								50				
3.10 Numărul de credite								2				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	nu este cazul
4.2 de competențe	cunoștințe generale de istorie și civilizație, istoria artei și arhitecturii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 50%. Absenteismul peste limita de 50% atrage după sine recontractarea disciplinei în anul universitar următor. (conform HC FAU nr. 2/14.07.2022)
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CE2	desenează schițe
	CE3	efectuează cercetare de teren
	CE5	elaborează planuri arhitecturale
	CE6	elaborează schițe de arhitectură
	CE9	examinează constrângerile de construcție în proiectarea arhitecturală
	CE11	găsește soluții pentru probleme
	CE19	oferă consiliere în domeniul construcțiilor
	CE21	proiectează clădiri
	CE22	redactează note de informare arhitecturale
	CE28	satisface cerințe estetice
	CE30	studiază relația dintre clădiri, oameni și mediu
	CO5	asigură armonia construcțiilor arhitecturale
	CO9	concepe un design interior specific
	CO10	consiliază legiuitorii
	CO17	monitorizează conformitatea parametrilor în proiecte de construcții
	CO18	oferă consiliere clienților în legătură cu materialele de construcții
	CO20	oferă materiale didactice
	CO23	pregătește conținutul lecției
	CO28	respectă planul de lucru
	CO29	stabilește contacte cu autorități locale

Competențe transversale	CT1	da dovada de initiativa
	CT3	ofera consiliere altora
	CT4	accepta critici si orientari
	CT5	aplica cunostinte de filozofie, etica si religie
	CT16	gândește rapid
	CT20	da dovada de curiozitate
	CT21	gestioneaza evolutia personala
	CT22	abordeaza provocarile în mod pozitiv
	CT23	gândește analitic
	CT31	prelucreaza informatii spatiale
	CT32	respecta diversitatea valorilor si a normelor culturale
	CT33	face fata incertitudinii
	CT37	instruieste pe ceilalti
	CT46	lucreaza eficient
	CT48	gândește critic
	CT50	este atent la detalii
	CT55	apreciaza diversitatea expresiilor culturale si artistice
	CT56	da dovada de dorinta de învățare
	CT58	își mentine concentrarea pentru perioade lungi de timp
	CT59	identifica probleme
	CT68	efectueaza cautari pe internet
	CT75	da dovada de competenta interculturala
	CT80	gândește holistic
	CT83	gestioneaza timpul
	CT87	aplica cunostinte în domeniul stiintelor sociale si umaniste
	CT95	memoreaza informatii
	CT96	are o minte deschisa

7. Rezultatele așteptate ale învățării

Cod intern RAI	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și Autonomie (și corelare cu Rezultatele așteptate ale învățării din RAI corespondent din HG publicată în MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 940/10.X.2025 și UIA UNESCO Charter for Architectural Education)
RFAU.1	Studentul/absolventul identifică și explică elementele fundamentale ale interacțiunii dintre dimensiunile artistice și cele tehnice ale soluțiilor destinate mediului construit sau obiectelor de mobilier și design.	Studentul/absolventul elaborează analize și studii preliminare care să fundamenteze teoretic soluțiile tehnice destinate intervențiilor în mediul construit / în proiectarea obiectelor de mobilier și design.	Studentul/absolventul integrează dimensiunile artistice și cele tehnice ale proiectării într-un sistem de valori bazat pe conștiința responsabilității față de societate. a) conceperea proiectelor arhitecturale care să corespundă atât cerințelor estetice, cât și celor funcționale și tehnice;

RFAU.2	Studentul/absolventul identifică, diferențiază și explică fundamentele teoretice, istorice, filosofice și de reprezentare (bi- și tri-dimensională) ale conceperii și dezvoltării proiectelor.	Studentul/absolventul culege date, elaborează sinteze de cercetare, definește elemente ale temelor de proiectare. Studentul/absolventul integrează permanent elemente de gândire critică și de cultură profesională în fluxurile de elaborare a proiectelor.	Studentul/absolventul demonstrează autonomie și selectivitate în procesele de documentare preliminară elaborării proiectelor / soluțiilor tehnologice. b) istoria și teoriile arhitecturii, precum și despre arte, tehnologii și științe umane conexe;
RFAU.3	Studentul/absolventul identifică conexiunile culturale și artistice relevante într-o situație dată de proiectare. Studentul/absolventul explorează istoria și particularitățile celorlalte arte, pentru fundamentarea estetică a misiunilor și proiectelor.	Studentul/absolventul integrează permanent și critic elemente de cultură artistică în fluxurile de elaborare a proiectelor.	Studentul/absolventul cultivă simțul estetic, sensul critic al valorii artistice și selectivitatea în procesele de documentare preliminară elaborării proiectelor. c) artele frumoase ca factori ce pot influența calitatea conceperii proiectelor arhitecturale;
RFAU.12	Studentul/absolventul are capacitatea de a descrie responsabilitățile profesionale și disciplinare ale arhitectului față de valorile umane, sociale, culturale, urbane, arhitecturale și de mediu, precum și de patrimoniul arhitectural, identificând relațiile dintre arhitectură și sănătatea, siguranța și bunăstarea societății, precum și principiile de echitate, diversitate și incluziune aplicabile în educația și practica de arhitecturală.	Studentul/absolventul evaluează impactul deciziilor de proiectare asupra sănătății, siguranței și bunăstării utilizatorilor, integrând criterii de protecție ale patrimoniului și dovedind responsabilitate socială în soluțiile propuse, aplicând totodată principii de echitate, diversitate și incluziune în contextele activităților sale.	Studentul/absolventul își asumă responsabilitatea profesională față de interesele și valorile societății, acționând etic în luarea deciziilor care pot afecta sănătatea și siguranța publică, promovând incluziunea și respectul pentru diversitate, atât în mediul profesional cât și în mediul educațional de arhitectură. (UIA 12) Înțelegerea responsabilităților profesionale și disciplinare față de valorile umane, sociale, culturale, urbane, arhitecturale și de mediu, precum și față de patrimoniul arhitectural – inclusiv sănătatea, siguranța și bunăstarea societății; și aspectele fiziologice și psihologice ale sănătății și bunăstării publice. Aceste responsabilități includ, de asemenea, un angajament față de echitate, diversitate și incluziune atât în conținutul, cât și în contextul instruirii arhitecturale.
RFAU.16	Studentul/absolventul are capacitatea de a înțelege și explica metodologii pedagogice și de cercetare în arhitectură și în domeniilor conexe.	Studentul/absolventul utilizează instrumente pedagogice în context de învățare diverse, transferând cunoștințe din domeniul arhitecturii în diferite discipline tangente.	Studentul/absolventul își asumă misiunea de învățare continuă și de dezvoltare profesională prin cercetare, acționând responsabil și contribuind activ în medii de învățare colaborative și transdisciplinare. (UIA16) Înțelegerea metodologiilor de cercetare și pedagogice, inclusiv a celor referitoare la acțiunea transdisciplinară a cunoașterii și transferabilitatea cunoștințelor ca părți inerente ale învățării

			arhitecturale, atât pentru studenți, cât și pentru profesori.
--	--	--	---

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1 Obiectivul general al disciplinei	- dezvoltarea de cunoștințe și aptitudini specifice profesiei de arhitect, prin înțelegerea fenomenului și demersului arhitectural desfășurat pe parcursul Evului Mediu, relaționat la context, esențial pentru a înțelege etapele ulterioare ale istoriei arhitecturii, procesul de creație arhitecturală și asumarea fundamentelor meseriei; - disciplina presupune însușirea unor cunoștințe esențiale în domeniul arhitecturii, care stimulează posibilitatea de realizare a unor conexiuni elementare și a unor observații, ca dovadă a unei adaptări facile în domeniul (specific) de desfășurare a activității profesionale.
8.2 Obiectivele specifice	- asimilarea cunoștințelor teoretice legate de evoluția fenomenului și demersului arhitectural pe parcursul Evului Mediu; - explicarea unor forme de manifestare, expresie și reprezentare a instanțelor creatoare (artistice), în funcție de mijloacele economice, dezvoltarea tehnică, forma de organizare socială, concepția religioasă și filozofia de viață; - deschiderea unei perspective complexe asupra contextului evoluției civilizației și societății de-a lungul secolelor; - dezvoltarea abilității de a descrie, explica și / sau compara aspecte specifice arhitecturii antice, în contextul adecvat; - stabilirea unor repere generale legate de: - context / areal cultural-geografic, politic, social, religios; - cronologie; - moduri de manifestare, expresie și reprezentare a formelor de construire / artă, specifice perioadei; - urbanism și programe de arhitectură specifice Evului Mediu (program militar, religios și civil – rezidențial și cu caracter public); - materiale și tehnici de construcție specifice.

9. Conținuturi

9.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
PREMISELE ARTEI ȘI ARHITECTURII MEDIEVALE		expunere însoțită de proiecții foto / audio-video; discuții suport de curs în variantă digitală transmis pe platforma Microsoft Teams	prezentarea și explicarea / discutarea unor termeni de specialitate, imagini, planuri, secțiuni, desene utilizarea permanentă a video-proiectorului
CURS 1. ARTA ȘI ARHITECTURA PALEOCREȘTINĂ ÎN CADRUL IMPERIULUI ROMAN (periodizare; generalități; programe de arhitectură)	2		
IMPERIUL ROMAN DE RĂSĂRIT. BIZANȚUL. STILUL BIZANTIN (secolele IV-XV) (periodizare; generalități; forme arhitecturale specifice; programe de arhitectură)			
CURS 2-4. IMPERIUL ROMAN DE RĂSĂRIT (3 cursuri de câte 2 ore) ÎNCEPUTURILE. Secolele IV-V EPOCA LUI IUSTINIAN. Epoca de aur. Secolul al VI-lea SECOLELE VIII-IX. Perioada iconoclastă SECOLELE IX-XII. Epoca împăraților macedoneni și comneni SECOLELE XIII-XV. Renașterea Paleologă MOȘTENIREA IMPERIULUI BIZANTIN. „Bizanț după Bizanț”	6		
EVUL MEDIU ÎN CENTRUL ȘI APUSUL EUROPEI (programe de arhitectură specifice: arhitectura militară, arhitectura rezidențială, arhitectura de cult, arhitectura edificiilor publice)			
CURS 5. FEUDALISMUL TIMPURIU (secolele V-X) Introducere. Generalități. Periodizare. Forme arhitecturale specifice EPOCA URMĂTOARE CĂDERII ROMEI ARHITECTURA PREROMANICĂ (secolele VIII-X) în FRANȚA și GERMANIA – arhitectura epocii carolingiene	2		
CURS 6-9. FEUDALISMUL DEZVOLTAT. STILUL ROMANIC (secolele XI-XII-XIII) (4 cursuri de 2 ore) Introducere. Generalități. Periodizare. Forme arhitecturale specifice. Programe de arhitectură (2 ore +2 ore) ÎN FRANȚA (2 ore) ÎN AFARA FRANȚEI (Germania, Anglia, Italia, Spania) (2 ore)	8		
CURS 10-14. FEUDALISMUL DEZVOLTAT. STILUL GOTIC (secolele XIII-XIV-XV -> XVI) (5 cursuri de 2 ore) Introducere. Generalități. Periodizare. Forme arhitecturale specifice. Programe de arhitectură (2 ore +2 ore) ÎN FRANȚA (2 ore +2 ore) ÎN AFARA FRANȚEI (răspândirea goticului în alte teritorii ale Europei: Germania, Anglia, Italia, Țările De Jos, Spania și Portugalia) (2 ore)	10		
Bibliografie Bibliografie <u>minimală</u> recomandată: JULEAN, Dan-Ionuț, „Istoria arhitecturii – Evul Mediu : curs an I”. Facultatea de Arhitectură și Urbanism, U.T.C.-N., suport de curs în format digital, nepublicat; - LĂZĂRESCU, Nora; SĂSĂRMAN, Gheorghe; VOICULESCU, Sanda. <i>Istoria arhitecturii : manual pentru școli de specializare postliceală</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică, 1971, cotă 168.962 (31 exemplare); - TOMAN, Rolf, ed. <i>The Art of Gothic : Architecture. Sculpture. Painting</i> . Köln : Könemann, 1999, cotă 497.546 (1 exemplar); - TOMAN, Rolf, ed. <i>Romanesque : Architecture. Sculpture. Painting</i> . Köln: Könemann, 1997, cotă 497.547 (1 exemplar).			

Alte titluri care pot fi consultate opțional în Biblioteca U.T.C.-N. (Observator):

- BECKWITH, John. *Early Christian and Byzantine arts*. Harmondsworth, UK: Penguin Books, 1979, cotă 562.525 (1 exemplar);
- BRANNER, Robert. *Gothic architecture*. Londra : Studio Vista, 1968, cotă 548.007 (1 exemplar);
- GYMPEL, Jan. *The story of architecture : from antiquity to the present*. Köln : Könnemann, 1996, cotă 497.548 (1 exemplar);
- HAUSSIG, Hans Wilhelm. *A history of Byzantine civilization*. New York; Washington: Praeger Publishers, 1971, cota 562.533 (1 exemplar);
- MACDONALD, William. *Early Christian & Byzantine architecture*. Londra: Studio Vista, 1968, cotă 548.010 (2 exemplare);
- OURSEL, Raymond. *Romanesque*. Londra: Oldbourne, 1967, cota 547.264 (1 exemplar);
- POPESCU, Mircea, coord. *Dicționar de artă*. vol. 1. București: Editura Meridiane, 1995 [vol. I], cotă 478.172 (2 exemplare);
- TALBOT-RICE, David. *Byzantine art*. Harmondsworth, UK; Baltimore; Victoria, Australia : Penguin Books, 1968, cotă 548.093 (1 exemplar);

Alte titluri:

- DRIMBA, Ovidiu. *Istoria culturii și civilizației*. București: Editura Saeculum I.O. și Vestala, 1997 (ediție nouă);
- FLEMING, William. *Arte și idei*. Trad. Florin Ionescu, vol. I,II. București: Editura Meridiane, 1983;
- FLETCHER, Banister, Sir. *A History of Architecture on the Comparative Method*. London: B.T. Batsford and New York: C. Scribner's Sons, 1896;
- HARBISON, Robert. *Travels in the History of Architecture*. London: Reaktion Books Ltd, 2009;
- KOCH, Wilfried. *Baustilkunde : Das große Standardwerk zur europäischen Baukunst von der Antike bis zur Gegenwart*. München: Orbis Verlag, 1994;
- MANSBRIDGE John. *Graphic History of Architecture*. Ediție retipărită. Santa Monica, CA: Hennessey & Ingalls, 1999 [1967];
- POPESCU, Mircea, coord. *Dicționar de artă*. vol. 2. București: Editura Meridiane, 1998 [*lipsă* din Biblioteca U.T.C.-N.];
- ***, dicționare explicative ale limbii române;
- ***, dicționare enciclopedice / tehnice (de specialitate).

9.2 Seminar / laborator / proiect / practică	Nr. ore	Metode de predare	Observații
nu este cazul			
Bibliografie			

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina și întreg conținutul acesteia reflectă standardele comunităților educaționale și profesionale specifice domeniului arhitecturii, fiind aliniată cu principiile Cartei UIA UNESCO pentru Educație în Arhitectură, ale Ordinului Arhitecților din România, ale întregii baze legale a reglementării profesiei de arhitect, precum și cu standardele specifice ARACIS.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare (și forma evaluare: continuă/sumativă)	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	18 subiecte , notate fiecare cu câte 1 punct + 2 puncte din oficiu Total 20 puncte = nota 10 (zece)	<i>examen scris</i> - durată: 1 oră (noțiuni teoretice, text + desene / scheme / schițe conceptuale)	<i>formula de calcul:</i> nota examen 100%
11.5 Seminar/Laborator /Proiect / practică	-		
11.6 Standard minim de performanță Obținerea notei 5 (5/10, cinci din zece, respectiv a minim 8 puncte + 2 din oficiu) la examen, pentru care:			
- studentul trebuie să cunoască și / sau să recunoască programele de arhitectură prezentate și detaliate, împreună cu alcătuirea funcțională specifică (e.g. <i>bazilica paleocreștină, tipologii / soluții planimetrice ale bisericii bizantine, tipologii ale fortificațiilor medievale, mănăstirea medievală</i>);			

- studentul trebuie să cunoască și / sau să recunoască forme arhitecturale, elemente de arhitectură și soluții structurale specifice perioadelor și culturilor studiate;
- studentul trebuie să cunoască prototipul morfologic al stilului romanic și respectiv al stilului gotic;
- studentul trebuie să știe să deseneze schițat *planimetrii tipice* (convenționale) pentru o biserică medievală bizantină (*e.g. planul în cruce greacă înscrisă*), romanică și respectiv gotică (*plan și secțiune caracteristică*) .

Data completării:	Titulari	grad didactic, titlu Prenume NUME	Semnătura
septembrie 2025	Curs	Conf.dr.habil.arh. Dan-Ionuț JULEAN	
	Aplicații	-	

Data avizării în Consiliul Departamentului	Director Departament Arhitectură Prof. Dr. Arh. Virgil POP

Data aprobării în Consiliul Facultății	Decan, Prof. Dr. Arh. Șerban Dragoș Ion Țigănaș
